

Minister Klimatu i Środowiska

DELG-WRD.050.4.2024.SK
3018333.11765382.9526675
Warszawa, 19-02-2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

w odpowiedzi na interpelację Pana Posła Piotra Müllera, znak: K10INT925 z dnia 30 stycznia br., w sprawie tarczy energetycznej na drugą połowę 2024 r., przekazuję odpowiedzi na zadane pytania.

1. Dlaczego nie zdecydowano się przygotować rozwiązań tarczowych, które obowiązywałyby cały 2024 rok? Jakie czynniki i analizy wzięto pod uwagę?

Celem ustawy z dnia 7 grudnia 2023 r. o zmianie ustaw w celu wsparcia odbiorców energii elektrycznej, paliw gazowych i ciepła było zminimalizowanie podwyżek wpływu cen energii i gazu dla najbardziej wrażliwych odbiorców. Wszystkie gospodarstwa domowe w Polsce w zakresie energii elektrycznej korzystają z mrożenia cen i stawek opłat na poziomie cen z 2022 r. do określonych limitów zużycia, a po przekroczeniu limitów, są objęte wsparciem w postaci ceny maksymalnej wynoszącej 693 zł/MWh. Brak wprowadzenia takich rozwiązań skutkowałby wysokim wzrostem rachunków dla odbiorców uprawnionych, które w zależności od rynku mogłyby wynosić nawet 50%, 70% czy w skrajnych przypadkach ponad 100%.

Wysokość cen energii w Polsce jest też powiązana ze strukturą wytwarzania energii (miks energetyczny) opartą nadal w zdecydowanej większości na paliwach kopalnych – zarówno w elektroenergetyce, ciepłownictwie, jak i w gospodarstwach domowych. Wykorzystywanie w dominującym stopniu węglowodorów do produkcji energii niesie ze sobą konsekwencje w postaci konieczności ponoszenia kosztu zakupu paliw (węgla lub gazu ziemnego) oraz uprawnień do emisji CO₂, które są głównymi czynnikami kosztotwórczymi w procesie wytwarzania energii. Obecna struktura miksu prowadzi do trwałego utrzymywania się wysokich cen energii dla odbiorców, a tym samym do konieczności ich ochrony przed nadmiernym wzrostem kosztów. Kierunek przyspieszonej „zielonej transformacji energetycznej” pozwoli docelowo obniżyć koszty energii dla odbiorców, jednak efekt ten należy rozpatrywać w kategoriach średnio- i długoterminowych. Spadek cen surowców energetycznych na świecie w 2023 r. wprawdzie sprzyja obniżaniu kosztu wytwarzania energii, jednak mechanizm ten również działa z istotnym opóźnieniem, m.in. ze względu na wysoki poziom zapasów zgromadzonych przez źródła wytwarzania oraz równoległy wzrost kosztów wydobycia w polskim górnictwie. Ponadto, ceny uprawnień do emisji CO₂ (system EU ETS) choć spadły z rekordowego poziomu blisko 96 EUR/tona w lutym 2023 r. do poziomu 62,67 EUR/tona obecnej lutym 2024 r., to jednak nadal stanowią istotny element składowy cen energii dla odbiorców końcowych. Dodatkowo, Polska w dalszym ciągu pozostaje uzależniona od importu paliw z zagranicy (przede wszystkim gazu), co zwiększa ekspozycję na wahania cen na rynkach światowych oraz ogranicza bezpieczeństwo energetyczne kraju.

Zaproponowane w ustawie rozwiązania z jednej strony zapewniły ochronę uprawnionych odbiorców przed nadmiernymi skutkami w dalszym ciągu wysokich cen energii i nośników energii, a z drugiej strony zmierzają w stronę stopniowego przywracania mechanizmów rynkowych kształtowania cen na tych rynkach bez ingerencji państwa. Takie podejście pozwoli uniknąć gwałtownego jednorazowego wzrostu rachunków za energię i nośniki

energii po ustabilizowaniu się sytuacji rynkowej na tych rynkach, co ma również bardzo istotne znaczenie z punktu widzenia planowania budżetów domowych i samorządowych.

Ponadto przesłanką, dla której wprowadzono mechanizmy na okres od 1 stycznia 2024 r. do 30 czerwca 2024 r. było oczekiwanie na stabilizację w I połowie 2024 roku czynników kosztowych przedsiębiorstw energetycznych, wycenę na niższym poziomie cen nośników energii elektrycznej, gazu i ciepła.

Wzięto również pod uwagę, że sytuacja na rynku energii uległa poprawie i względnej stabilizacji, co potwierdza m.in. wysokość taryf na sprzedaż energii elektrycznej zatwierdzonych przez Prezesa URE, które są o ok. 31% niższe niż w 2023 r.

Jednocześnie, biorąc pod uwagę fakt, że w projekcie ustawy budżetowej na 2024 r. przedłożonej przez Rząd Mateusza Morawieckiego brakowało zabezpieczenia środków na mechanizmy wsparcia odbiorców, posłowie zdecydowali się na najbardziej racjonalne spośród dostępnych rozwiązań, tj. przedłużyć dotychczasowe mechanizmy wsparcia na pół roku przy jednoczesnym znalezieniu źródła finansowania, które pozwoli przez ten okres sfinansować te mechanizmy.

Tym niemniej, w Ministerstwie Klimatu i Środowiska prowadzone są prace koncepcyjne w zakresie możliwych do wdrożenia mechanizmów wsparcia odbiorców w kolejnych miesiącach.

2. Dlaczego ograniczono liczbę podmiotów, które mogą korzystać z ochrony?

Funkcjonujące rozwiązania osłonowe ograniczające wysokość cen energii elektrycznej skierowane są do szerokiego grona odbiorców. W ustawie nie ograniczono liczby podmiotów, które mogą skorzystać ze wsparcia. Podobnie jak w przypadku poprzednich ustaw, ze wsparcia mogą skorzystać przede wszystkim odbiorcy w gospodarstwach domowych, szeroko rozumiane podmioty użyteczności publicznej (w tym szpitale, szkoły, przedszkola czy ośrodki pomocy społecznej) oraz jednostki samorządu terytorialnego czy firmy z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.

3. Czy planowane jest przygotowanie stosownych rozwiązań i ich jak najszybsze wdrożenie, aby polscy obywatele, gospodarstwa domowe, samorządy i firmy mogły korzystać z ochrony energetycznej także w drugiej połowie roku 2024?

4. Jeśli tak, to kiedy takie prace zostaną rozpoczęte?

W Ministerstwie Klimatu i Środowiska prowadzone są już obecnie prace koncepcyjne w zakresie możliwych do wdrożenia mechanizmów wsparcia odbiorców w kolejnych miesiącach. Sytuacja na rynkach paliw i energii w Polsce i na świecie jest stale monitorowana. Oczekiwana jest dalsza stabilizacja na tych rynkach, co w konsekwencji pozwoli dostosować wsparcie dla odbiorców do rzeczywistej sytuacji.

Priorytetem dla Rządu RP przy tworzeniu nowych mechanizmów osłonowych będzie wsparcie najwrażliwszych odbiorców na rynku energii, jakimi są osoby o najniższych dochodach oraz gospodarstwa wielorodzinne.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Miłosz Motyka
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/- podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM